

DORKA könyve

A ruhatárnál tömeg volt; a sor vége még kint állt az utcán, az eleje bent a lépcsőn, a szűk lejáróban, ahová mindig beszorul a levegő. Szter azt mondja, az óvóhely lehetett ilyen fullasztó a háború alatt, és hogy ki tudja, nem óvóhely volt-e ez is, mielőtt klub lett belőle.

Akárhogy próbáltuk, nem tudtuk kitalálni, hogy milyen volt a Nyugati pályaudvar környéke 1990 előtt. Szter, aki azt tudta, hogy milyen volt a szegedi dédanya korcsolyacipője 1905-ben, erre csak halványan emlékezett. Azt mondta, a Nyugatinál valahol volt egy hamburgeres. A nyolcvanas évek legvégéig, úgy kilencvenkettőig nélkülünk telt az idő a pesti oldalon, azt hiszem, azért, mert nagymama és nagyapa mindent elmeséltek az ő idejükből és az ő idejük előtti időből, de a hetvenes-nyolcvanas évek már nem az ő idejük volt, hanem anyáéké, de ők nem meséltek semmit, ezért míg az 1940-es Berlini teret pontosan láttuk, az 1985-ös Marx térről csak a hamburgeresre emlékezett Szter, aki azért hozzátette, lehet, hogy téved, és az a bódé mégis az Astorián volt.

Kétségbeesetten igyekezett összerakni az egykori várost, akkor, amikor minden szét-esett. Folyamatosan kijárált a szobájából megkérdezni apát, hogy melyik az a Gorkij fasor, melyik a November hetedik tér és melyik a Rosenberg házaspár utca, aztán az új térképre beírta az utcák szocialista nevét. Volt olyan tér, amely hangyabetűkkel körbe volt írva, hogy Oktogon, Mussolini tér, November 7. tér, Oktogon. Az egész Belváros össze-vissza volt firkálva.

– Látod, ez itt Párizs – mutatott le a padlóra. Párizs térképén alig valami volt átírva. Nem tudom, honnan szedte. Talán nagymamától.

– Ha egy olyan városban élsz, ahol mire megtanulod valaminek a nevét, az már nem az, akkor valaha valaminek volt igazi neve? – kérdezte a sarkára ülve. Kilencvenvalahány volt, talán kilencvenhárom, és elgondoltam, hogy az, amire sehogy se bírunk visszaemlékezni, csak tíz éve volt.

Megtorpant, aztán újra megindult az emberkígyó a lepusztult bérház alagsorába. Lassan nyeldekelt a ház, vagy az óvóhely.

– Pest egy másik élőlény – mondta egyszer Szter, épp a híd közepén. Ha tehetne, gyalog járt át a hidakon, és olyankor menni kellett vele.

– Ez soha nem lesz egy város – nézett rám elgondolkozva –, még a házak szaga is más odaát.

Megállt a Margit-híd közepén. Nekidőlt a korlátnak, és hátrahajolt, mintha hátast akar-
na ugrani a Dunába, de csak kinyújtóztatta a derekát. Megkérdeztem, hogy emlékszik-e
a térképekre, amelyeket gimnazista korában összefirkált. A bal keze a korláton Pest felé,
a jobb Buda felé nyúlt. Alatta szaladt víz. Aznap sötétzöld volt. Szter mosolygott, azzal
a csempe mosollyal. Hirtelen úgy tűnt, ő fogja össze a híd két végét.

– Mindenre emlékszem. Tudod – mondta.

Sötétedett, mire átértünk Budára, Buda felől sötétedett, és Szter, mielőtt lejtünk
a hídról, megpördített, hogy nézzek hátra. A másik oldalon a lemenő nap megvilágítot-
ta a pesti rakpart házait, téglavörösen, szürkén, sárgán álltak a házak a Duna vonalán, és
Szter megint elmondta, hogy Pest színes, mint Párizs, csak Buda sötétzöld és kőszínű és
barna meg fekete, mint az öreg erdők. Amíg Szter nem mondta, sohasem gondoltam ar-
ra, hogy Budán nincsenek színek.

Gyalogolni akart. A Bécsi úton át mentünk, mentünk kifelé a különös, meleg, novem-
ber esti sötétben, és Szter egyszer csak váratlanul azt mondta:

– Ilyenkor boldog vagyok.

Ránéztem a nővéremre. A szeme alatti fekete karikák még a félhomályban is látszottak,
és ha nem akartam is látni, hogy seb van a halántékán. Nem mertem tőle megkérdezni,
hogy Timur volt-e, aki megütötte. Magától nem mondott semmit. Eszembe jutott Kis-
anna nyaka, és az a mozdulat, ahogy Szter akkor visszarántotta Anna nyakára a garbót. Ő
sem mondott semmit, amikor megláttuk a nyakán a nyomokat.

– Annára emlékszel? – kérdezte abban a pillanatban, de aztán meg sem várta a választ,
folytatta.

– Olyan idő van, mint májusban szokott. Szép, ahogy beáll a villamos – mutatott a meg-
állóra.

Átszaladtunk az úton, és felugrottunk, aztán lezötytyentünk, ahogy elindult. Néztem
Szter halántékán a foltot, és végül megkérdeztem. A homlokához nyúlt.

– Gőzöm sincs, mi az – mondta közönyösen.

Meginogtam. Azt hittem, csak én utálok Timurt, azért képzelem, hogy üti Szterkét.

A villamos mintha ugrált volna a kockaköveken. Szter előbányászott egy könyvet a há-
tízszakjából. A zöld gerince lifegett.

– A kukából szedtem ki – mondta –, eredeti. Régi, két háború közti sérült kötésben –
tette hozzá. Anyával beszéltek így, ilyen szakszerűen a könyvekről, amelyeket mindketten
úgy fogtak, olyan laza biztonsággal, ahogy én sohasem mertem.

– Ez sokat ér? – kérdeztem, és beleszagoltam. Olyan szaga volt, mint a budai várnak.

– Úgy tíz napot ruhatáraznék, ha meg akarnám venni. Vagy húszat – mondta Szter, és
ásított. Tudtam, hogy nem alszik naponta öt óránál többet. Vizsgaidőszak volt és két he-
lyen dolgozott. A villamos annyira rázott, hogy alig lehetett érteni, mit mond. Ahogy el-
tette, észrevettem, hogy a hátizsákja pántja és a kabátja is meg van varrva a mandzsettánál,
olyan apró öltésekkel, ahogy nagyanya javította a háború előtti dolgokat. Egyszer Szter
azt mondta, hogy ha az ő édesnagyanja nem tanította volna meg arra, hogy miként kell
a semmiből élni, nem élte volna túl a kilencvenes évek végét és Timurt, de nagyanyának
sohasem mondta meg mégsem. Szégyellte.

Amikor sorra kerültem a ruhatárban, ránéztem a lányra, hogy egy legyen a háromszáz-
ötvenből, aki legalább ránéz. Végigmért. Aranylapokból összeállított blúzban volt, és amint
elvette a kabátom, megkarcolt a körmével.

Egy óra múlva bent láttam, egy magas férfira fonta rá a jobb lábát, és közben hátraha-
jolt. A német pornófilmekben láttam ezt a mozdulatot régebben. Este, ha anya és apa el-
mentek otthonról, Szter összevissza kapcsolgatta a csatornákat a szőnyegen hasalva. Talán
az utolsó nyár lehetett, az a hosszú nyár, amely után gimnáziumba mentünk, az, amikor
Natália futva jött a sóstói táborban, hogy megdöglött a Kádár.

Azon a nyáron volt, amikor Szter egyszer csak belebámult a képernyőbe, mint egy tü-
körbe. A kezébe vette a távirányítót, és elkezdte villogtatni a csatornákat. Minden mozdu-
latnál, ahogy rányomott a távirányítóra, lejjebb eresztette a kezét egy centivel, aztán visz-
sza, mintha a gomb ereje lökné fel. Pár másodpercenként villantak fel a különféle képek
a képernyőn. Az egyik pillanatban egy lány a tengerparton egy rózsaszín jégkrémrudat

tolt be a szájába, a következő pillanatban egy nagy, vöröshajú férfi tátotta nagyra a száját egy mikrofon előtt, aztán egy család zsúfolódott össze egy lila nejlonsátorban egy másik tengerparton, egy nő mögött felvillant Amerika térképe, és a nő farkasszemet nézett Szerrel, egy énekesnő egy fekete fiú könnyes arcáról nyalta le a könnyet, közben a saját melléhez ért, a magyar adón hangyák másztak a fekete semmiben, majd egy autópálya látszott, ahogy a vezető látja, aztán egy kecske, amelyik hatalmas vízben gázol előre, mögötte nagykerékű járművek állnak. Aztán Szer kezdte előlről. Gyorsabban. Összemosódott Amerika térképe és a fekete fiú könnyes arca, az énekesnő és az énekes.

– Ennyi – mondta Szer, és leejtette a távirányítót, kiejtette a kezéből a földre, sarkon fordult és bement a szobánkba.

Visszakapcsoltam a német adóra. Már a híradó ment. Nem tudtam, hogy Szer után menjek-e. Nem gondoltam, hogy attól borult ki, hogy egy bajor ruhás paraszt az asztalnak döntött egy nagymellű nőt. Egyébként sem látszott túl sok. Aztán mégis utána mentem. Az oldalán feküdt az emeletes ágy alsó szintjén, ahol az ő helye volt, az egyik keze a térde közt, a másikkal könyvet tartott. Néztem a hátát az ellenfényben, és a könyvet, amelyből csak az egyik oldal látszott a vállától. Megismertem a kötését. Ezredszer olvasta.

– Az ön iránt tanúsított magaviseletének magyarázata pedig ez: sem boldogság, sem boldogtalanság nincs ezen a világon, csak a két fogalomnak az egymással való összehasonlítása – olvasta félhangosan, aztán röhögni kezdett.

Amikor apa és anya hazajöttek, Szer kiszaladt eléjük. Apa felé lépett, mintha meg akarná ölelni. Apa hátrahökölt.

A lány, aki a pultnál átcsvartta a lábát a magas férfin, időnként kiszaladgált a ruhatárba. Volt, hogy tízen is vártak rá. Akkor kidobálta a kabátokat a pultra.

Az Abbát a Boney M váltotta, aztán valami még annál is régebbi zene, ami még akkori lehetett, amikor anya fiatal volt.

– Only you – énekelte az arcomba az énekessel a magas férfi, akire az előbb rátekeredett a ruhatáros lány. Keserű cigaretta-, sör- és szeszszaga volt. Timurnak is ilyen szaga volt. Nem értettem, hogy Szer hogy volt képes hozzámenni egy nála tizenegy évvel idősebb alkoholistához. Ő nem ivott, egyszer mégis elaludt a garázsmeneten. A sofőr, aki felrázta, megfogta a seggét, amikor leszállította, úgy tolt le a buszról.

– Sokat ittál, csillagom – lihegte bele az arcába, és elállta az útját. Szer azt sem tudta, hol vannak, aztán megismerte a hegyet és a nagy kéményt.

– Nem ittam. Dolgoztam. Fáradt vagyok – mondta a sofőrnek. Állt előtte, és várta, hogy mi lesz. Még nem voltak a kocsiszínben. Előtte lehetek pár megállóval. Hideg volt. A férfi egy szó nélkül ült vissza a buszba, és Szer hazagyalogolt. Onnantól két kávét ivott minden éjjel. Timurnak nem merte elmondani. Félt, hogy kiabálni fog vele.

A férfi a hátamat kezdte simogatni. Inkább mintha dörzsölte volna. A hasa kidudorodott a nadrág felett, rálógott az övre. Alig lehetett több harmincévesnél, de már rohadt.

Az előzőt is itt szedtem fel. Először itatni akart, aztán, amikor azt mondtam neki, hogy ha dugni akar, akkor nem kell berúgatnia előtte, otthagytott. Vagy egy óra múlva jött vissza azzal, hogy kurva vagyok-e. Mondtam neki, hogy matematikus. Pierre-re gondoltam, amikor elindultam mögötte a lépcsőn a zakójával a vállamon. Hasonlított rá. Azért mentem vele. Szinte azonnal nekem esett. Az üvegasztal, amelynek nekidöntött, legalább sima volt, igaz, hideg. Nem vettem észre, hogy sírok, csak azt, hogy vizes a kezem. Hála istennek nem láttam. Csak az asztalt láttam magam alatt, és a kezemet, ahogy támaszkodom, arra hullottak a könnyeim, figyeltem, mintha másvalakié lenne mind. Mintha tíz perc alatt lett volna tele friss sebekkel a bőröm, mintha ezekbe tenyerelne bele, mélyen, mélyen beléjük nyomva az ujjait. Jobban fáj, mint ahogy dugott. Azt nem éreztem.

A sebek miatt kezdettem sírni, pedig a testemmel rég azt csináltam, amit akartam. Azt megtanítottam éhezni és élvezni is.

Még sem vártam a reggelt, elindultam, amikor elaludt.

A Batthyány tér üres volt. Nem volt cigarettám. Hideg volt a zakója nélkül. Amikor visszafordultam mégis, hogy átmenjek egy taxival Pestre, vissza egy másik klubba, a taxis felajánlotta, hogy ingyen átvisz. Kivágtam valami pénzt a szélvédő alá. Nem volt kedvem beszélgetni.

Végül egy másodéves fiúval táncoltam hajnalig. Azt mondta, hegedülni tanult, de abahagyta. Fogtam a kezét, és végignézttem az ujjait, ott, a klub előtt, amikor kidobtak minket zárórakor. Valószínűleg igazat mondott. A mutatóujja és a középső ujj egyforma hosszú volt.

– Nem ma – mondtam neki, és másnap bebújtam az italautomata mögé, onnan néztem, ahogy a Batthyány téren toporog. Idegesnek látszott. Gyerekek. Pedig annyi idő volt, mint én.

Nem is tudom, mit csináltunk. Ültünk valami presszóban, és órákon át az irodalomról beszélt, aztán Homéroszról. Szer boldog lett volna vele.

– És te mit olvasol? – kapott észbe valamikor este hat körül.

Tudtam, hogy össze fog törni megint az egész, pedig finom keze volt, és lassú, lassú és szép. Valahol a nyolcadik kerületben laktak az anyjával, egy olyan utcában, amiről azt sem tudtam, hogy létezik. A plafon a semmibe vészett, mint a pesti házakban általában. Kint surrogott az eső, mosta az öreg épületeket. Kikönyökölttem az ablakba úgy, meztelelenül. Alattam ott volt a nyócker.

Nem tudtam neki mit mondani egyáltalán, végül az igazat mondtam, hogy csak annál maradok meg, akibe szerelmes vagyok. Megkérdezte, hogy ez előfordult-e már valaha, vagy előfordulhat-e egyáltalán. Nem kísért le. Kóboroltam az utcákon. Kékek voltak a tűzfalak az esőben. Járkáltam, amíg valahogy kijutottam a körútra. Beültem egy kávéra valahol. Néztem, ahogy mossa a teliablakot az eső. Később úgy emlékeztem, hogy akkor boldog voltam.

A kertben fehéren és kopaszon álltak a fák. Talán nyírfák. Mögöttük látszott a piszkos ég, azt bámultam, amíg vártam, hogy kidobja a gép a kávé.

Hirtelen nem tudtam, hogy melyik város mely épületének aulájában vagyok, és hogy milyen évszak van, tél vagy már tavasz. Hónapok óta szinte mindennap tolmácsoltam.

Míntha nem lett volna senki rajtam kívül az épületben. Visszhangzott a csizmám kopogása a folyosón.

Akkor eszembe jutott a gimnázium. Alig tíz évre volt tőlem az ottani folyosó.

Itt szögletes fotelok álltak a falnál, a sarkukon kilógott a belük. Felettük aranykeretes alföldi táj függött. Amint körülnéztem még egyszer, összefolyt a fejemben az összes egyetem, konferenciaterem, szállodahall és díszterem, ahol az elmúlt évben fordítottam azokat a mondatokat, amelyek nagy részét magamtól soha nem mondanám ki egyik nyelven sem.

Az autópálya lehajtójánál kedvem támadt mindent levenni, és továbbjönni meztelelenül, ahogy Pierre-rel egyszer leautóztunk éjjel a Balatonra. Olyan meleg volt, hogy a parkettán feküdtünk a saját csípős izzadságunkban, és nem volt erőnk egymáshoz érni. Óránként az ablakhoz mentem, és megnéztem a Szent Anna-templom tornyát. Éjjel egy körül volt, amikor Pierre felpattant, és azt mondta, hogy induljunk el. Egy táskába dobáltunk be néhány ruhát, és lepedőben osontunk le az autóig. A pálya felhajtójától a tóig meztelelenül utaztunk, lehúzott ablakkal. Olyan volt, mintha langyos hajszáritóval fújnának. Hajnal előtt értünk le, akkor, amikor megjelenik az első világos csík az égen. Egy lélek sem volt a szabad strandon, amikor elhevertünk a fűvön.

Most éles volt a szél. Előrefújta a hajamat, bele a számba. A benzinkút vörös neonbetűi közül a második ki volt égve. A férfi, akinél kifizettem a cigarettát, végigmért. Szép arca volt.

Szúrhat a borostája – gondoltam. Rátette a kezét a kezemre, amikor visszaadott.

A franciák közül az összes hadart. Minden harmadik mondatukat fordítottam le, az is sok volt, és felesleges. A tizedik percben kezdett fájni a hasam. Próbáltam úgy ülni, hogy ha átáznék, ne hagyjak nyomot a fotelon.

A tanszékvezető jó ideje mintha nekem beszélt volna, nem a franciáknak. Lassan mondta a mondatokat, akárha diktálna, és hálás lettem neki, hogy a fájdalom szüneteiben rátámaszkodhatok arra a kis levegőre, amit hagyott, mielőtt újra megszólt.

Néha komplett Bach-darabokat játszottam el közben egy-egy unalmasabb munka alatt, de csak egy öreg ügyvéd vette észre nemrég, karácsony előtt.

– Maga nem igazi tolmács, ugye? – kérdezte, ahogy szedelőzködött a társaság a szálloda halljában. Egy nagy dracénát figyeltem végig, miközben látszólag rájuk néztem, ha beszéltem. Az öreg rövid, okos mondatokban beszélt, egyetlen felesleges szó nélkül, úgy, ahogy az apám. Levettem a szemem a dracénáról, hogy ránézzek.

– Nem tudom, mi vagyok – mondtam neki.

– Azt hiszem, az emberek nagy része nem tudja, csak elkezd úgy viselkedni, ahogy él – tettem hozzá, magam sem tudom, miért. Talán ki akartam hozni a sodrából.

– Maga egyszerűen Theodóra – mondta az öreg, és a névtáblámra mutatott, amit ki kellett tűznöm azon a délutánon.

– Majd megérti – tette hozzá, és feladta a kabátomat.

– Maga még kicsi – mondta, amikor elindultunk kifelé.

Senki mástól nem viseltem volna el.

A többiek autóba szálltak a szálloda előtt, de ő gyalog indult el a déli pályaudvar aluljáróján keresztül. A zöldséges előtt értem utol.

– És maga tulajdonképpen kicsoda? – kérdeztem tőle, mintha megengedhetném magamnak, hogy bármit kérdezzek, amit én kérdezek, és nem valaki más, akinek tolmácsolok.

– Nem tudom – mondta az öreg, és megállt az aluljáró közepén.

Egy környékbeli kocsmába ültünk be. Egymás után itta a konyakokat. Később úgy emlékeztem, nem beszéltünk semmiről, csak arról, hogy korán jött az idén a tél, hogy a konyakot nem szabad behűteni, és hogy mindenki hazudik, aki beszél.

– Ne féljen majd a csöndtől – mondta, amikor nekiindult a Maros utcának. Rá gondoltam most is, amikor végeztem. A kertben a fél-alkonyatban mintha a fák törzsén folyt volna végig a vérem, olyanok voltak az árnyékok.

– Régóta csinálja ezt, kisasszony? – kérdezte a tanszékevezető felém hajolva. Fekete és ősz borosta nőtt az arcán, mint apának, egyszerre, de az apám soha nem hajolt volna ennyire közel senkihez.

– Matematikusként végeztem – mondtam neki, és kinéztem a háta mögött. Elmondtam néhányszor már ezt a mondatot is. Nem jelentett semmit. Kint szállingózott a hó.

A hidegtálak alatt műanyagterítő volt, és az egyik tálcáról lepattogzott a fémfesték. A tojáskarikák ki voltak száradva a szendvicseken. Valahol feldőlhetett egy borosüveg, erősen lehetett érezni a szagát. Megütötte a fülemet néhány szófoszlány. Magamban kijavítottam a rossz ígeidőt.

Most azt gondolja, hogy azért nem lettem matematikus, hanem inkább tolmács, mert annak nem voltam elég jó – gondoltam, és ránéztem. Hirtelen. Zavarba jött.

– Miért hagyta ott? – kérdezte, és még közelebb lépett. Belém hasított a fájdalom, mintha villámlana a méhembem. A férfi az ablakkeretnek támaszkodott mellettem, odacsukva a büféasztal és az ablak közé. Nem volt levegőm.

– Nem marad itt estére? – kérdezett megint, pedig még semmit sem mondtam arról, hogy miért nem lettem matematikus. Lassan már engem sem érdekelt.

Elképzeltem a szállodai szobát egy óra múlva az ecetszagú törülközővel, a csillogó mosdóval, és az ágygal, amelynek ugyanolyan szaga van, mint a szőnyegeknek. Elképzeltem a feleségét és a fiát, és azt, hogy a nő megérezné rajta az illatot, amikor hajnalban hazamenne, de nem szólna semmit.

– A felesége is az egyetemen van? – kérdeztem tőle. Elvette a kezét.

Úgy jöttem hazafelé a vízszintes hóesésben, mintha ráérnék. Tele volt pénzzel a táskám, és arra gondoltam, Szternek kellene adnom a felét, ha elfogadná. Nem akartam venni semmit. Mindegy volt, hogy mennyit keresek.

Éjjel egy körül értem Óbudára, és amikor kiszálltam, megálltam a garázssor előtt. Felnéztem Szerkéék konyhaablakára. Még világos volt.

Mutattam neki a jelet, hogy aludjon. Abban a pillanatban lekapcsolta a villanyt. Már csak egyetlen ablak világított a szemközti házban. Rágyújtottam.

Másnap nyolcra kellett valamelyik minisztériumban lennem, de elfelejtettem, hogy melyikben, és amikor kotorni kezdtem a havat az egyik csizmasarkammal magam körül,

eszembe jutott egy dallam. Nem tudtam, hogy hallottam-e valahol, vagy magam találtam ki; Pierre indiai barátja írt ilyeneket.

A postaláda tele volt számlákkal és színes újságokkal. A lépcsőn felfelé belelaptopoztam az egyikbe, aztán becsúsztottam egy cserép alá a lépcsőházban. A virág teljesen ki volt száradva. Mielőtt továbbmentem, ráöntöttem az ásványvizet, amely a táskámban maradt.

Ahogy felkapcsoltam az előszobában a villanyt, fehér fénybe borultak a fehér falak, és abban a fényben sokkal jobban éreztem, ahogy tompán, egyenletesen fáj a hasam. Éhes már nem voltam, csak melegem volt, aztán rázni kezdett a hideg. Jó lett volna, ha valaki a hasamra teszi a kezét.

Másnap tíz percet késtem a minisztériumból. Egy nő, akiről nem tudtam, hogy kicsoda, szigorúan nézett.

Rámosolyogtam. A mélygarázsban a zsebemből a kulcs helyett a névjegyet vettem elő, amit az imént kaptam. Legközelebb is engem akartak. Mindig, mindenki engem akart legközelebb is, pedig egyetlenegyszer sem figyeltem oda, és egyetlenegy arcot sem jegyeztem meg másfél év alatt az öregén kívül, akivel konyakot ittam. Összegyűrtém a névjegyet és beledobtam a hamutartóba.

Ha el akarnám mondani Szernek, hogy hogy' élek, elhoznám ide. Megmutatnám neki ezt a mélygarázst szerda délben, februárban, és az ugyanolyan színű eget, amikor innen kimegyek – gondoltam, és eszembe jutott, hogy tegnap este óta nem ettem. Olykor vettem valami csokoládét vagy elhoztam a cukrot a kávék mellől, máskor a fogadásokon lettem egy pogácsa tetejét.

Üres volt a délutánom. Menekültem kifelé a parkolóból. Olyan volt a zene, ami a plafonból jött, mintha ütnék az arcomat.

Ahogy voltam, úgy estem rá a díványra, amikor hazaértem, és hagytam, hogy folyjék belőlem a vér. Jó volt odafigyelni rá, ahogy egy-egy adag kilökődik. Lerúgtam a cipőmet. Más nők egykor talán kitergetnek. Vagy belekeverik a rántást a főzelékbe. De én nem voltam éhes. A vérem volt az utolsó dolog, ami a testemhez kötött.

A zongoraszéken egy halom magazin hevert, a pianínó tetején könyvek. Alig párszor játszottam rajta. Kicsi volt a belmagasság, vagy nem jó helyen állt a hangszer, de nem szólt meg. Nem erőltettem.

– Nem lehet. Majd egyszer megszólal, ha akar. Nem lehet sürgetni – mondtam Tamásnak, aki egyre nyugtatott, hogy játsszam valamit.

– Nem ennek van az ideje – mondtam neki, mire ő ült oda, és összevissza verte, mintha ő is az arcomat ütné, míg ki nem mentem a szobából. Talán fél éve értünk utoljára egymáshoz. Talán Szegeden lefeküdtem közben egy ügyvéddel. Nem emlékeztem az arcára.

Amikor hallottam, hogy pittyeg a telefon, nem álltam fel. Fél óra múlva néztem meg, aztán ledobtam. Behívtak szombatra egy sürgős munkára.

– Nem bírom tovább – mondtam a fürdőszobatükörnek, de nem hallottam, hogy ki jött volna a számon bármilyen hang. Egyedül voltam.

Régen szerettem a várost szombat délelőtt; szerettem, ahogy Szerrel sodródtunk a körúton, míg végül, akárhonnan indultunk el, kikötöttünk a Művészen.

Becsomagoltattam egy baklavát az Oktogonon, de ahogy a kocsiiban beleharaptam, feljött a gyomrom. Nem tudtam enni. Álmos és szomjas sem voltam. Olyan volt, mintha halott lennék. Amint beléptem az irodába, felnéztek mindannyian. Késtem húsz percet.

– Nem vagyok jól – mondtam, nem tudom, kinek. Ancsa azt morogta, hogy van tea. Fél éve, amikor idejött, fekete volt és fényes, mint Szer. Most olyannak tűnt, mint azok a fotelok a szegedi egyetemen, elhasználtak és kopottnak, akit ki kellene cserélni. Néha azt hittem, én azért nem vagyok még ilyen, mert nincs testem. Anya sokszor kérdezte, hogy miért nem dolgozom kevesebbet, és nem értette meg, hogy azért, mert nem lehet.

Egy kedden lementem a boltba. Kétezerkettő márciusa volt. Egy-egy hófolt még maradt a parkoló előtt a kutya-futtatón. Húzta a kezemet a szatyor, pedig csak bort vettem és kenyeret. Az iskolaudvaron nyárfák álltak. Átnéztem az ágaikon, mintha rácsok lennének. Megint véreztem. Vérzéstől vérzésig számoltam a hónapokat, jobb híján, mert a napok, a hétvégék, a vasárnapok és az órák rég elvesztek, ahogy a testem és a világ.

Ilyen huszonnyolc évesnek lenni, Isten. Csak, hogy tudd – mondtam a levegőnek a fák között. A csövest, aki odajött, már láttam néhányszor az utcában. Odaadtam neki a fél kenyeret meg egy ezrest. Kezet akart csókolni, de nem engedtem. Aznap már délután háromkor kinyitottam a bort.

– Nem akarom ezt tovább csinálni – mondtam Tamásnak, amikor hazajött.

– Te tudod – válaszolta, és magára csukta a fürdőszoba-ajtót. Éjszaka azt mondta, nem akar tőlem gyereket.

– Kishülyém, én nem leszek apa – mondta, és lefordult rólam az utolsó pillanatban. Nem éreztem semmit. Sem fájdalmat, sem örömet, sem őt, sem magamat.

– Meg foglak csalni – mondtam neki.

– Jó. Ne meséld majd el – válaszolta, és tíz perc múlva, amikor kimentem a konyhába, már aludt. Soha nem veszekedtünk. Azt nem bírtuk volna el. Azt mondta, csak akkor kötözzünk össze, ha soha nem fogok kiabálni.

– Amúgy sem tudok – mondtam neki abban a kocsmában, ahol akkor ültünk, és beleittam a borba.

Most ültem a konyhában, és néztem a falat. Az új bútoroknak még érezni lehetett az illatát. Amikor észrevettem, hogy sírok, kikönyököltem az ablakba. Szternél is világos volt. Messze voltunk ahhoz, hogy lássuk egymást, csak azt tudtuk, mikor ég a másiknál a konyhában a villany. Mostanában mindig égett.

Apa éjjel halt meg, kettő körül. Utoljára Szerke volt nála. Mintha egy hét alatt akarnák bepótolni azt a harmincvalahány évet. Hagytam nekik. Az apám szeme hatalmasra nőtt, mintha már csak szeme lenne és keze ebben a haldoklásban, és Szernek is csak szeme és keze volt, próbáltak egymásra nézni végre, ennyi év után, és az apám talán észrevette, hogy van egy másik lánya is, nemcsak én.

Szter odaadta neki a narancslekvárt, amit három országon áthozott, mert apa nem akarta megsérteni azzal, hogy nem kér semmit, és Szter és ő is komolyan játszották az utolsó játékot, hogy ne kelljen kimondani semmit: Szter elhozta a lekvárt, és apa megette a kenyérré kenve, hogy ne kelljen mondani semmit semmilyen nyelven sem.

Szter hozta a lekvárt, de anya cserélte a pelenkákat, anya mosta le, anya emelte fel és ő vette ki a lepedőt naponta háromszor, ő rakta fel az újat, anya ült az étkezőasztalnál, ahol régen a körmére húzta a bordó csíkokat, amikor hazaesett este kilenckor a másik férfitől, régen, tizennégy évvel azelőtt, amikor még otthon laktunk, Szerke és én. Most a csuklóíng piros volt mindkét keze a fertőtlenítőszerből. Nem sírt. Olykor csapkodott a konyhában vagy a pelenkákat vitte be a szobába, és lerakta valahová, talán, hogy apa lássa, hogy neki lesz.

Még akkor sem szóltak egymáshoz, amikor anya már úgy emelte fel, mintha a gyereke lenne, a harminc kilósra fogyott apámat, aztán alátette az új lepedőt, aztán elvitte a régit, beleeresztette a fertőtlenítő vízbe, aztán eltűnt a keze a hipós vízben, aztán kifacsarta a lepedőt, aztán a mosógépbe rakta. Nem gondolt talán semmit. A kakaót is így rakta elének régen, a vacsorát is így rakta az asztalra, ha Szer összetörte a térdét, azt is így kente be, sehova se nézve.

De akárhogy kértem, se a lepedőt nem adta ide, se a tálcát, se apát nem adta ide nekünk az utolsó két hónapra, csak Szer ment át azon a határváron, azon a kettős határváron, anya vörös kezének és apa csontkezének a nyomán nőtt kettős határváron, csak ő ment át azzal a kurva narancslekvárjával, átkúszott alatta, mint gyerekkorában a kerítések alatt, és akkor apa kénytelen volt ránézni, belenézni a szemébe, és megérteni, hogy élhettünk volna, akár egy család, és Szer, aki harminc évig beszélt, beszélt apához mindenféle nyelven, és várta, hogy apa válaszoljon, várta, hogy apa megsimogassa legalább a karját, várta, hogy apa azt mondja neki, akármilyen nyelven, amit nem lehet mondani, Szer, aki néha soha nem beszélt, néha meg csak beszélt és beszélt, hogy apa rá figyeljen, legalább egyszer, egyetlenegyszer, amíg él, most nem mondott semmit, csak letette elé a lekváros kenyeret,

aztán ült az ágya szélén, ült egy szó nélkül, de nem mert megfogni apa kezét, és apa nem mert megfogni Szter kezét, aztán Szter elbúcsúzott, ahogy szokott, mintha egyszerre jönne és menne, aztán, tudom, szétverte a betonfalat a szeméttárolón, azzal a kezével, amit apa soha nem fogott meg, azzal a kezével, amit más sem fogott meg soha, mert Szter szégyellte a kezét, amely mindig piszkos volt a szénportól és a festéktől.

Amikor reggel anya felhívott, hogy apa az éjjel meghalt, úgy mondta, mintha azt mondaná, hogy esik az eső, vagy nem nyit ki a bolt. Bosszúsan. Kikönyököltem az ablakba. Átnéztem Szterhez, akinél le volt húzva a redőny, találgattam, hogy anya őt már felhívta-e, aztán elkezdtem mondani egy régi szöveget Carlo egyik könyvéből. Halottra mondják, csak halottra, ültem a térdemen a könyvvel, ültem a földön a sarkamon, és tudtam, hogy Szter azért ment át apa és anya határázóján, azért vitte át azt a pár kanál narancslekvárt, hogy apa, amikor meghal, emlékezzen rá, és hogy ha legközelebb születik, akárhová születik, érjen hozzá majd a gyerekeihez és nézzen rájuk, legyen rajtuk a keze és a szeme, a keze és a szeme, amely a legtovább megmaradt belőle, aztán el kellett tennem a térdemről a könyvet, mert észrevettem, hogy évek óta először sírok, az államnál folyt le a könny, magától folyt a szememből, és a könnyeken át láttam az apámat, ahogy egyre messzebb ér.

Aztán csak a könny folyt, mintha a hideg csípte volna ki a szememet, végül elállt. Nem volt kit felhívnom. Sztert felhívhattam volna, de nem volt minék. Mi sohasem hazudtunk egymásnak, és sohasem beszélünk feleslegesen.

Ültem a padlón. A fikusz levelei között áttört a kékszínű fény. Beletartottam a kezem, és elhatároztam, hogy Tamás soha nem fog egy ágyon pelenkában feküdni, mint ahogy feküdt volna, ha gyerekeink születnek, akikhez ő nem ér hozzá.

Beszóltam, hogy meghalt az apám. Végighallgattam a baromságokat, aztán beleittam a vodkába a konyhaasztalnál. Tamás hagyta a konyhapulton, mint a chipset az üvegedényben, a teafiltereket, a kék tálcat az elefántokkal, a törött tetejű sótartót és egy adag vegetát egy fémdobozban, amelyen ott volt az Eiffel-torony. Levettem a doboz fedelét, hogy eltűnt a torony teteje, aztán visszatettem. Aztán beledugtam az ujjamat és lenyaltam.

Hányingerem lett. Szter narancslekvárjára gondoltam. Az volt az egyetlen, amit kívántam volna, az a keserű-édes íz gyerekkorunkból, vagy talán a sárgabarack.

Eszembe jutott, hogy nagyanya adott pár üveggel. Ahogy lesöpörtem egy zsákba mindazt, ami a pulton volt, és eltűnt a fekete műanyagban az Eiffel torony és a sótartó és a kék tál és a teafilterek, aztán a vodka és a szalvéták, a fogpiszkáló és minden kiszóródott morzsa, egyenként, letekertem a lekváros üveg tetejét, és beleittam, mint ahogy Szter szokta gyerekkorunkban. Napíz volt.

Ittam a lekvárt annyi nap óta először, aztán megkapaszkodtam a konyhapulton, hogy ne legyek rosszul attól, hogy ettem ennyi idő után, és amikor magamhoz tértem, nem tudtam, hogy én haltam meg, vagy az apám.

Nem emlékszem a következő napokra. Nem emlékszem semmire, csak a kék fényre a fikusz levelei között és a lekvárok ízére. Sorban ittam meg őket, a legfrissebbtől a legöregebbig, a legöregebb hétéves volt, és csípte a számat.

Inkább a nappalokra nem emlékszem. Az éjjelekre mintha emlékeznék, a konyhaasztalnál ültem és mindennap megittam három pohár bort, ahogy nagyapa tanította, hét napon át ittam minden éjjel három pohár bort, amit otthon találtam, abból, vöröset, fehérret vegyesen, ahogy jött, és néztem, ahogy a lámpa kört ír a barna asztallapra, aztán néztem a november éjszakai lakótelep csillagszemeit, a házak kihunyó és felgyulladó ablakszemeit, ahogy álltak a vattás, nyirkos sötétben. Olykor a sötétben ültem, és akkor csak a cigarettám parazsa világított a lakótelepek ablakszemei mellett. Nem néztem át Szterhez. Nem kellettünk mi egymásnak ebben a gyászban. Egymás mellett voltunk így is. Akár egy másik földrészen is lehetett volna. Átmutattam neki a halál jelét. Lepakcsolta a villanyt odaát.

Aztán úgy emlékeztem, hogy hét nap és hét éjjel voltam fenn, aztán, hogy hét napot és hét éjjelt aludtam, de amikor felébredtem, semmi sem volt meg, még a csikkek sem az asztalnál, sem a borosüvegek, csak a kimosott lekvárosüvegek álltak sorban a kockás konyharuhán, a kék-fehér kockákon szabályos sorban, és mindegyiken ott volt a címke a nagyanyáim öreg írásával, hogy melyik évben készültek. Az édesnagyanyám lekvárja szőke volt, és szinte fanyar, a pécsi nagyanyám lekvárja édes és mézes.

Aznap, amikor felébredtem, kiraktam az utolsó két üveget egymás mellé, és néztem őket a tisztára sikált konyhapulton, ahol nem volt semmi más. Édesnagymamé tavalyi volt, és ha megdöntöttem az üveget, folyt, akár a leves. A pécsi nagymamé sűrű volt és krémes, hétéves és sötét.

Tizennégy nem fogadott hívásom volt, kettő a munkahelyemről. Visszahívtam őket. Adtak még három hetet.

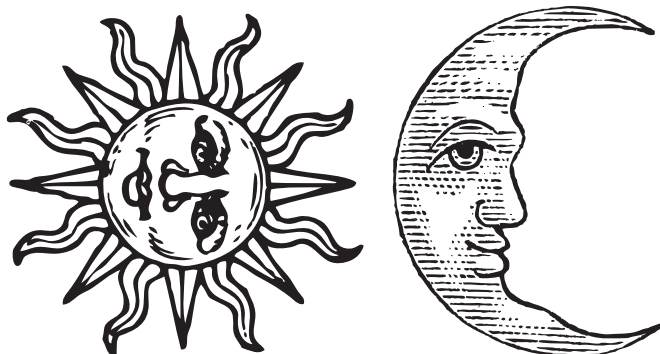
Nem tudom, hogy milyen évszak volt, amikor Sztér felhívott, csak arra emlékszem, hogy futott a harisnyámon egy szem, és végighúztam az ujjamat azon a csíkon, a bokám-tól a térdemig, aztán vissza.

A narancslekvárokat a zongorára tettem, a zongora lecsukott tetején álltak a pokrócban a dunsztban, mert hiába hívtam fel az édesnagymamát, nem tudta, hogy kell-e dunsztolni a narancsot, vagy azt el lehet tenni csak úgy, ha kész van.

Akkor kerültek elő Pierre kottái. Tamás elől dugtam be a fal és a zongora közé. Nem azért, hogy ne kelljen elmondani. Hanem, mert nem lehetett elmondani. Nem is Pierre-t. Inkább a hangokat. A rudra veena hangját és az indiai skálát, és azt, hogy a rudra veena hangja az egyik oka annak, hogy nekünk soha nem lesz közös gyerekünk.

Csak úgy a kezemmel töröltem le a port a régi kották fedeléről, amelyekben Pierre külön jelölte a szitárt és a veenát, olyan jelekkel, amelyeket akkor csak én értettem pontosan. Akkor. Tizenöt éve.

Ismertem hangról hangra, amit írt. Emlékeztem rá, és ahogy a fejemben megszólalt a raga, a darab, amely mintha egy raga lenne, tizenöt év után először éreztem, hogy éhes vagyok. ■ ■ ■

Péntek Orsolya képzőművész és író. Első könyve, amely negyvenhárom verset tartalmaz, 2002-ben jelent meg *Az őszön egy rőtbarna komondor borongol keresztül* címmel a Fekete Zongora Kiadónál. Az *Andalúz lányai* című regényét, amelyen közel tíz évig dolgozott, 2014 decemberében adta ki a Kalligram. Jelenleg második prózakötetét írja. Novellái tizenöt éve jelennek meg irodalmi lapokban. Az utóbbi időben egy olyan komplex művészeti projekt felépítésével kísérletezik, amelyben a különböző műfajokbéli művei egymásra épülhetnek.